

I. Disposicions generals

CAP DE L'ESTAT

24044 *LLEI ORGÀNICA 9/2002, de 10 de desembre, de modificació de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal i del Codi Civil, sobre sostracció de menors. («BOE» 296, de 11-12-2002.)*

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els que vegen i entenguen esta Llei.
Sapieu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei Orgànica següent i jo la sancione.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La protecció dels interessos del menor ha definit una línia d'actuació primordial a l'hora de legislar a Espanya des de la nostra Constitució. Això ha sigut especialment així en aquelles qüestions relacionades amb la seua custòdia, tractant d'evitar amb això, en la mesura que es puga, els efectes perjudicials que en supòsits de crisis familiars puguen ocasionar-los determinades actuacions dels seus progenitors.

El Codi Penal de 1995, entre altres importants novetats, va procedir a suprimir com a delicte, amb substantivitat pròpia, la sostracció de menors de set anys. En canvi, va agreujar la pena per als delictes de detenció il·legal o segrest quan la víctima fóra menor d'edat o incapaç. No obstant, en aquells supòsits en què qui verifica la conducta de sostracció o de negativa a restituir el menor és un dels seus progenitors, quan les facultats inherents a la custòdia del menor han sigut atribuïdes legalment a l'altre progenitor o a alguna persona o institució en interès del menor, resulta necessari prevore una resposta penal clara, distinta del delicte de desobediència genèric, així com prevore mesures cautelars en l'àmbit civil que eviten les sostraccions o retencions il·lícites de menors.

Article primer.

1. S'afig una nova secció dins del capítol III del Títol XII del Llibre II del Codi Penal amb el rètol següent:

«De la sostracció de menors».

2. La nova secció s'ubicarà a continuació de la primera, i l'actual secció segona passarà a ser la secció tercera.

Article segon.

S'afig un article nou en el Codi Penal, amb el número 225 bis, que s'inserix en la nova secció segona creada per esta Llei, i la redacció del qual és la següent:

«Article 225 bis.

1. El progenitor que sense causa justificada per a això sostraga el seu fill menor serà castigat amb la pena de presó de dos a quatre anys i inhabilitació especial per a l'exercici del dret de pàtria potestat per temps de quatre a deu anys.

2. Als efectes d'este article, es considera sostracció:

1r. El trasllat d'un menor del seu lloc de residència sense consentiment del progenitor amb qui convisca habitualment o de les persones o institucions a les quals estiga confiada la seua guarda o custòdia.

2n. La retenció d'un menor incomplint greument el deure establert per resolució judicial o administrativa.

3. Quan el menor siga traslladat fora d'Espanya o fóra exigida alguna condició per a la seua restitució la pena assenyalada en l'apartat 1 s'imposaria en la seua mitat superior.

4. Quan el sostractor haja comunicat el lloc d'estada a l'altre progenitor o a qui corresponga legalment la seua cura dins de les vint-i-quatre hores següents a la sostracció amb el compromís de devolució immediata que efectivament duga a terme, o l'absència no haja sigut superior a este termini de vint-i-quatre hores, quedarà exempt de pena.

Si la restitució la fa, sense la comunicació a què es referix el paràgraf anterior, dins dels quinze dies següents a la sostracció, li serà imposada la pena de presó de sis mesos a dos anys.

Estos terminis es computaran des de la data de la denúncia de la sostracció.

5. Les penes assenyalades en este article s'imposaran igualment als ascendents del menor i als parents del progenitor fins al segon grau de consanguinitat o afinitat que incórreguen en les conductes anteriorment descrites.»

Article tercer.

S'addiciona un nou paràgraf a l'article 224 del Codi Penal amb la redacció següent:

«En la mateixa pena incorrerà el progenitor que induisca el seu fill menor a infringir el règim de custòdia establert per l'autoritat judicial o administrativa.»

Article quart.

Es modifica l'article 622 del Codi Penal, que queda redactat en els termes següents:

«Els pares que, sense arribar a incórrer en delictes contra les relacions familiars o, si és el cas, de desobediència, infringisquen el règim de custòdia dels seus fills menors establert per l'autoritat judicial o administrativa seran castigats amb la pena de multa d'un a dos mesos.»

Article quint.

S'addiciona un paràgraf nou en la mesura 1a de l'article 103 del Codi Civil amb la redacció següent:

«Quan hi haja risc de sostracció del menor per part d'algun dels cònjuges o de terceres persones, podran adoptar-se les mesures necessàries i, en particular, les següents:

- a) Prohibició d'eixida del territori nacional, excepte autorització judicial prèvia.
- b) Prohibició d'expedició del passaport al menor o retirada d'este si ja s'haguera expedit.
- c) Sotmetiment a autorització judicial prèvia de qualsevol canvi de domicili del menor.»

Article sext.

1. El número 3r de l'article 158 del Codi Civil queda redactat en els termes següents:

«3r. Les mesures necessàries per a evitar la sostracció dels fills menors per part d'algun dels progenitors o de terceres persones i, en particular, les següents:

- a) Prohibició d'eixida del territori nacional, excepte autorització judicial prèvia.
- b) Prohibició d'expedició del passaport al menor o retirada d'este si ja s'haguera expedit.
- c) Sotmetiment a autorització judicial prèvia de qualsevol canvi de domicili del menor.»

2. L'actual número 3r de l'article 158 passa a ser el número 4t, i manté la mateixa redacció.

Disposició addicional primera.

L'article 308 de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, passa a tindre la redacció següent:

«Article 308.

1. El centre de selecció de Jutges i Magistrats elaborarà una relació amb els aspirants que aproven el curs teòric i pràctic que s'eleva al Consell General del Poder Judicial segons el seu orde de qualificació.

2. Sense perjudi d'allò que s'ha establert en l'article 301.2, aquells aspirants aprovats que no puguen ser nomenats jutges titulars d'òrgans judicials ingressaran en la Carrera Judicial en expectativa de destí, i prendran possessió davant del president del Consell General del Poder Judicial al qual quedaran adscrits als efectes prevists en els articles 212.2, 216 i 216 bis de la present Llei.

Els jutges en expectativa de destí tindran preferència sobre els jutges substituïts en qualsevol crida per a l'exercici de les funcions a què es refereixen els articles indicats en el paràgraf anterior.

Cessaran en la seua comesa en el moment en què siguen nomenats jutges titulars i destinats a les vacants que es vagen produint, segons l'orde numèric que ocupen en la llista d'aspirants aprovats.»

Disposició addicional segona.

S'afeg una nova disposició transitòria a la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, que tindrà la redacció següent:

«Disposició transitòria trenta-huit.

Durant un termini no superior a quatre anys, el Consell General del Poder Judicial podrà, segons les necessitats generals de planificació i ordenació de la Carrera Judicial i adaptació d'esta a la planta judicial, dispensar els membres de la Carrera Judicial del requisit, al qual fa referència l'article 311.2 de la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial, d'haver prestat tres anys de servicis efectius com a jutges per a accedir a la categoria de Magistrat en els supòsits prevists en el paràgraf primer de l'apartat 1 del citat article.»

Disposició addicional tercera.

S'afeg un segon paràgraf a l'article 788.2 de la Llei d'Enjudiciament Criminal amb la redacció següent:

«En l'àmbit d'este procediment, tindran caràcter de prova documental els informes emesos per laboratoris oficials sobre la naturalesa, quantitat i puresa de substàncies estupefaents quan en estos conste que s'han realitzat seguint els protocols científics aprovats per les corresponents normes.»

Disposició transitòria única.

Se suspén l'aplicació de la Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, pel que fa als infractors d'edats compreses entre els 18 i els 21 anys, fins a l'1 de gener del 2007.

Disposició derogatòria única.

Queda derogada la disposició transitòria única de la Llei Orgànica 9/2000, de 22 de desembre, sobre mesures urgents per a l'agilització de l'Administració de Justícia, per la qual es modifica la Llei Orgànica 6/1985, d'1 de juliol, del Poder Judicial.

Disposició final primera.

Els articles quint i sext i la disposició addicional tercera tenen caràcter de Llei ordinària.

Disposició final segona.

La present Llei Orgànica entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Per tant,

Mane a tots els espanyols, particulars i autoritats, que complisquen esta Llei Orgànica i que la facen complir.

Madrid, 10 de desembre del 2002.

JUAN CARLOS R.